1850. №. 94.

DRENTSCHE COURANT.

Vrijdag, den 22 November.

Deze Courant kost in het ½ jaar *f* 1-60, buiten Assen vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1-5 regels *f* 1 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — NB. Advertentiën voor de 1e bladz. kunnen Maandags en Donderdags uiterlijk tot 6, die voor de 4e bl. tot 10 ure 's avonds aangenomen worden.

Nederland.

20 *Nov.* Naar men verneemt, is de concept-wet op de regterlijke reorganisatie gereed en zou daarbij het getal Provinciale Geregtshoven op vier terug gebragt worden.

— Z.K.H. Prins *Frederik* der Nederlanden zal tegen het einde dezer maand te 's Hage terugkomen *(Amst. Ct.)*

— Men schrijft uit 's Hage, dat de Minister van oorlog, en volgens sommigen, ook de Minister van Buitenlandsche Zaken, naar het Loo zijn vertrokken. Men wilde, dat dit zou geschied zijn, ter zake van ontvangen depêches van den *Duitschen Bond.* *(Id.)*

— In de bijeenkomst der Tweede Kamer van 18 dezer heeft de Commissie voor de verzoekschriften verslag gedaan omtrent drie adressen, in welke aangedrongen wordt op algemeen werkende verordeningen tot stuiting der longziekte onder het rundvee, als van het vijfde Landhuishoudkundig Congres, van de Prov. Staten van Utrecht, en van die van Friesland. Deze adressen zullen ter griffie gelegd en afschriften derzelve aan den Minister van Binn. Zaken gezonden worden.

— Brieven uit Singapore vermelden, dat de Hollanders eene roemrijke overwinning op de Chinezen, op Borneo, behaald hebben. Het gevecht moet bloedig geweest zijn.

— Uit Oldemarkt wordt als iets zeldzaams gemeld, dat bij den heer *J. E. Bramer* geslagt is eene koe, wegende 517 halve ned. ponden vleesch en 140 halve ned. ponden vet; deze koe is 11. Mei mager in het land gekomen en alleen in een stukje land geweest, met 3 paarden en 2 schapen. *(Steenw. Ct.)*

— Door Z.M. is tot Raadsheer in den Hoogen Raad benoemd de heer Mr. *J. A. Mutsaers*, Lid der Tweede Kamer.

— In den laten avond van 17 dezer werd onder Hatert, schependom van Nijmegen, uit de ouderlijke woning vermist de 23jarige jonge dochter van den arbeider *H. Willems*, genaamd *Petronella.* Reeds gedurende een geruimen tijd had men te vergeefs hare te huiskomst verbeid, toen men besloot in de nabijheid nasporingen naar de vermiste in het werk te stellen. Maar wie schetst de schrik en ontzetting harer betrekkingen, toen men omstreeks één uur na middernacht het meisje ontzield, met een moordtuig in haar mond, in eenen kuil nabij den openbaren weg vond ter neder liggen. Bij nader onderzoek bleek, dat dit instrument bestond in een klein pistool, waarvan de haan nog was overgehaald, en welker lading haar schier het geheele hoofd had verbrijzeld. In den ochtend van 18 dezer heeft zich terstond eene commissie uit de arrondissements regtbank van Nijmegen naar de plaats des voorvals begeven, ten einde het vereischte geregtelijk onderzoek te openen. Men verzekert, dat de ongelukkige in een zwangeren toestand verkeerde. *(Hand.)*

21 *Nov.* Nopens de roemrijke overwinning op Borneo, door onze wapenen op de vijandelijke Chinezen behaald, melden de thans uit Batavia ontvangene berigten nog het volgende: *Pemankat is veroverd en de vijand verjaagd.* Drie honderd gesneuvelden, aan de zijde des vijands, zijn geteld. De gekwetsten daarnaar afgemeten, verkrijgt men een getal, hetwelk verbaast, dat der strijders en de omstandigheden in aanmerking genomen. Het gevecht was verwoed: de vijand vocht wanhopend; de onzen vochten met leeuwenmoed. Maar de overwinning heeft ook bloedige offers gekost aan onze zijde. De verdienstelijke overste *Sorg*, kommandant der expeditie en aanvoerder der hoofdkolonne, die roemvolle wonden op het slagveld te Bali verkreeg, is nu weder, bij het bestormen der hoofd reduute, door een vijandelijk schot getroffen geworden, zoodat hij het kommando heeft moeten overgeven, 't geen hij echter niet gedaan heeft, dan nadat de Hollandsche vlag die der Chinezen had vervangen, en de overwinning beslist was. Nog zijn gewond de luitenant der genie *Maurschalk*, de 1ste luitenant der infanterie *Kirsch*, de luit. ter zee *van der Bank*, de luit. ter zee *van de Kasteele* en de officier van gezondheid der marine *Muller*, benevens 67 onder-officieren en manschappen, zoo van de zee- als van de landmagt. Bovendien zijn er acht gesneuveld. De 11de en 12de September zijn dagen geworden, die roemrijk uitblinken in de geschiedenis der Nederlandsche marine en van het Nederlandsch Oost-Indisch leger. — Volgens andere berigten bestond de magt des vijands uit 3500 man, de onze uit 20 officieren en 448 man, met 200 man maleische hulptroepen. — Na de nederlaag van den 11en vielen de vijanden den 12en de onzen op nieuw tot drie malen toe met ongekende woede aan, doch werden telkens teruggeslagen; daarna verwijderden zij zich; zij zouden 600 gewonden hebben. — Deze strijd is dus tot onze eer beslist en het ontzag voor de Nederl. wapenen in den Oost-Indischen Archipel gehandhaafd.

— Volgens de laatste berigten was de epidemie te Amboina aan het afnemen; het aantal lijders, in het militair hospitaal opgenomen, was tot 162 verminderd.

— Bij de Waalsche gemeente te Haarlem is tot Predikant beroepen de heer *E. A. Zubli*, Predikant bij de Waalsche gemeente te Delft.

— Te Gorinchem waren op de markten van 18 en 19 dezer 3000 paarden en 8000 runderen aangevoerd; de paarden deden goede prijzen, die der runderen waren matig.

— De *Amst. Ct.* meldt, dat de heer *Bruce*, Gouv.-Gen. van Ned. Indie vrij ernstig ongesteld zou zijn en aan zenuwzinking-koortsen zou lijden. Hierin zou de reden van vertraging gelegen zijn.

— Men verzekert ons, dat de Regering reeds de vruchten plukt van de onberadene toetreding tot het tractaat van 30 Sept. 1849 en de daaruit gevolgde aansluiting aan eene fractie van den ouden Duitschen Bond. De fractie van den Bond, die eerst onze toetreding afsmeekte, schijnt nu te eischen. Pruissen beklaagt zich daarentegen en over ons partijdig gedrag en over de taal, door onze bewindslieden gevoerd. Twee Ministers zijn onverwijld den Koning nagereisd naar het Loo. *(H. N.b.)*

— De Koning is den 18 dezer op het Loo ter hertenjagt geweest.

Buitenland.

20 *Nov.* Een decreet van den president der Fransche Republiek heeft 40 000 man onder de wapenen geroepen, welke zullen verdeeld worden onder de garnizoenen van de departementen van het Oosten en Noorden. Deze maatregel was reeds voorzien; de loop der zaken in Duitschland heeft ze in de wereld geroepen; het schijnt niet zoo zeer de vrees te zijn voor de uitbarsting van een oorlog tusschen Pruissen en Oostenrijk, die tot deze bijeentrekking van troepen op de Duitsche grenzen heeft geleid, dan wel de mogelijkheid, dat de omwentelingspartij bij den staat van opwinding, waarin zich vooral de bewoners der Rijnprovincien bevinden, eene poging zoude durven wagen, waaraan soms ook de Fransche roode mannen zouden willen deelnemen.

— De Pruissische Regering heeft betrekkelijk de den 15 ontvangen Oostenrijksche nota, besloten, nog nadere verklaringen en inlichtingen uit Weenen en Frankfort in te winnen en eerst na ontvangst daarvan een definitief besluit te nemen. Hieruit blijkt genoegzaam, dat die nota, wier inhoud overigens nog niet met juistheid bekend is, voorstellen inhoudt, die, althans zoo als zij daar liggen, niet aannemelijk zijn geacht. Meer en meer wint intusschen de meening veld, dat Pruissen ten slotte alle de eischen van Oostenrijk, in den grond, zal inwilligen; hetgeen in Pruissen op de door de oproeping des legers opgewonden gemoederen een zeer ongunstigen indruk maakt. — De geestdrift der bevolking, door het mobiliseren des legers tot eene ongekende hoogte opgevoerd, heeft voor bittere teleurstelling plaats gemaakt en een hevig misnoegen tegen de regering opgewekt. — Dat de misnoegdheid des

volks zich niet binnen de grenzen van Pruissen bepaalt, maar ook in andere staten en voornamelijk in Keur-Hessen is doorgedrongen, kan men ligtelijk begrijpen. Van daar vooral hoort men bitter klagen over de wankelmoedigheid der Pruissische Regering.

— Terwijl de prijs van het zilver aanmerkelijk stijgt, daalt die van het goud. Dit is zeker grootendeels een gevolg van de vermeerdering der voorhanden hoeveelheid goud, door de goudddelving in Californië. Volgens eene berekening van de Londensche *Times*, bedraagt de hoeveelheid goud, tot nog toe door Californië opgeleverd, eene waarde van honderd zes en vijftig millioen guldens.

— De tijdingen uit China houden in, dat de Keizerlijke troepen het onderspit delfden in den strijd tegen de opstandelingen; talrijke benden stroopten in de provincien Kanghi en Canton, nadat zij de stad Kingtschan, op slechts zeven of acht uren van Canton, hadden bezet.

21 *Nov.* Volgens berigten uit Berlijn van 18 dezer worden de uitzigten op vrede steeds grooter. Men schijnt tusschen Oostenrijk en Pruissen nopens het groote struikelblok, de vrije conferentien, bepaaldelijk overeengekomen te zijn. De eenige hinderpaal schijnt nog eene kwestie van vorm te wezen; evenwel worden de wederzijdsche legers nog gedurig versterkt, hoewel de troepen beweging in Keur-Hessen heeft opgehouden. Pruissen trekt deszelfs troepen uit Baden terug.

Assen, 22 November.

* Onlangs is te Anreep, in deze gemeente, eene koe, welke op eigen grond was geweid, geslagt, die eene zwaarte had van 810 halve Ned. ponden en waarin 149 pond vet aanwezig was. Ook te Bunne, gemeente Vries, is bij den landbouwer *Swartwold* een springstier geslagt van 850 halve Ned. ponden.

* Het Bestuur der Drentsche kanaal-maatschappij heeft besloten zoo spoedig mogelijk tot de uitvoering der werken te doen overgaan, en daartoe de hoofdafmetingen van sluizen, bruggen en verdere werken vastgesteld. Na eenige nadere regeling dier zaak zullen de uitbestedingen kunnen plaats hebben en de verbetering der Hoogeveensche vaart worden uitgevoerd en volbragt in het volgende zomersaisoen.

— Bij eenige invloedrijke kiezers te Hoogeveen bestaat het voornemen, om ook aldaar eene vrijzinnige kiezersvereeniging op te rigten, zich ten doel stellende, om bij de verschillende verkiezingen de werkzaamheden te regelen en de geschikte kandidaten aan te wijzen, terwijl verder het plan is, zich te vestigen vóór de aanstaande verkiezingen van leden van den gemeenteraad, ten einde alsdan reeds met vrucht werkzaam te kunnen zijn. *(Hand.)*

— De afsluiting van het Zwolsche Diep bij Genemuiden is bij voortduring eene groote belemmering voor de scheepvaart; het is bijna onmogelijk, om bij eenigzints sterken wind of stroom, de afsluiting zonder ongelukken door te komen, en tevens, wanneer dit noodig is, tol te betalen of stil te houden; met sterken stroom en bij aankomst van vele zeilende schepen zijn ongelukken bijna onvermijdelijk; van daar ontstaan er onaangenaamheden, welke de schippers in de minste gevallen kunnen voorkomen of afsnijden. De schipper *Roeland* van Genemuiden wordt vervolgd wegens het overzeilen van de ketting; er is tegen hem geëischt 1 maand gevangenisstraf en *f* 25 boete. Tegen schipper *Kornelis Wessemius* is regtsingang verleend ter zake van het vernielen van den toestel voor het ophalen der ketting, door met zijn vaartuig op de ketting te varen, welk feit, zooals het vonnis, waarbij regtsingang wordt verleend, zegt, strafbaar *schijnt* te zijn ingevolge art. 456 van het wetboek van strafregt. Ook wordt schipper *J. C. Jansen* ter zelfde zake vervolgd. Het is treurig, dat de maatschappij tot zulke maatregelen hare toevlugt moet nemen.

Ten aanzien van de behandeling bij de Staten van Overijssel van de adressen van den Raad van Zwartsluis en van eenige Zwolsche schippers over den tol op het Zwolsche Diep, vernemen wij uit Overijssel nog nader het volgende: deze adressen zijn gesteld geweest in handen der Commissie van Policie, Justitie en Militaire Zaken, zamengesteld uit de heeren *Roessingh Udink*, *Cornelissen*, *Visscher*, *van Knobbelsdorf*, *Heerkens* en *Bijsterbos*. Het rapport dezer Commissie kwam hierop neder: dat er twee wegen open stonstonden, om de belangen der schipperij te behartigen: 1°. regtstreeksche tusschenkomst der Staten bij het Gouvernement; 2°. aanbeveling dezer zaak aan de zorg van HH. Gedeputeerde Staten; terwijl de Commissie zich nog niet genoegzaam ingelicht achtende, concludeerde tot het inslaan van den laatstgemelden weg. De heer *Bijsterbos* heeft als medelid der commissie aanteekening verzocht in het rapport, dat hij zich met deze conclusie geenzins vereenigde; hij heeft zijne gronden ontwikkeld in de vergadering van 14 dezer en toonde daarbij aan, dat het onvoegzaam scheen, dat de Staten van Overijssel deze zaak renvoijeerden aan Gedep. Staten; dat het beter ware, de zaak zoodanig te onderzoeken, dat men met kennis van zaken kon besluiten tot al of niet interventie. — Verder verdedigd door verschillende sprekers en bestreden door anderen, is het rapport der Commissie aangenomen met 24 tegen 23 stemmen.

Het is buiten allen twijfel, dat onder de 24 leden, die voor het rapport stemden, er zich een aantal bevond, het welk, ofschoon den tol afkeurende, echter de aanbeveling aan de zorg van Ged. Staten voldoende achtte. Daarbij kwamen de stemmen van die leden, welke zich niet volkomen op de hoogte der zaak beschouwden te zijn, en de adressen dus aan Gedept. wenschten te verzenden, alleen om daardoor bevrijd te blijven van het beoordeelen der zaak zelve. Men mag dus aannemen, dat de meerderheid der Staten van Overijssel den tol op het Zwolsche diep afkeurt.

De Gedept. Staten van Overijssel zijn voor eenigen tijd door den Minister van Binnenl. Zaken uitgenoodigd, om alle zoodanige inlichtingen in te winnen, als tot beoordeeling van den tol op het Zwolsche Diep dienstig kunnen zijn. Door gemeld collegie zijn dien ten gevolge reeds vóór de vergadering der Staten de noodige inlichtingen ingewonnen bij de besturen van Zwolle, Hasselt, Genemuiden, Zwartsluis en Avereest, bij de Kamer van Koophandel te Zwolle, bij den Raad van adminstratie der maatschappij tot verbetering van het Zwolsche Diep, en bij den heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in Overijssel. Het lid *Kerkhoven* provoceerde de ter visie legging van de ingekomene rapporten; uit dezelve is hoofdzakelijk het volgende gebleken: de genoemde besturen keuren den tol algemeen af, zoo als ze nu is. De wijziging van het tarief, door Zwolle gevraagd, is weinig afdoende. Genemuiden, ofschoon voor *f* 50,000 in de tolheffende maatschappij geïnteresseerd, verlangt aanmerkelijke vermindering; Hasselt, Zwartsluis en Avereest verklaren zich het sterkst tegen den tol, ofschoon Hasselt nog eene kleine tolheffing ook van de binnenschepen voorslaat. Alleen de Kamer van Koophandel te Zwolle maakt zich sterk, de juiste oplossing van het vraagstuk te kunnen geven, en slaat daartoe onder anderen voor den tol voor de binnenschepen van 60 ton en meer op ⅔ terug te brengen. De Hoofd-Ingenieur heeft bevonden, dat in het laatst verloopen jaar het Zwolsche Diep tusschen de kribben 0. 19 Ned. el, minder diep is geworden, echter over het algemeen, sints den aanleg, merkbaar verdiept is. Hij beweert dat er gevallen bestaan, dat de kleine schipperij werkelijk nut heeft van die werken, doch spreekt niet van de gevallen, wanneer ze er last van heeft.

* *Hoogeveen* 20 *Nov.* In de collecten op de twee voorgaande zondagen bij het houden der Godsdienstoefening in de Hervormde Kerk alhier, is telkens door de heeren Diakenen ontvangen een valsch nieuw tiencentstuk, welke na onderzoek bevonden werden uit koper te bestaan en met zilver omkleed te wezen; overigens vertoonden dezelve dezelfde munt als de echte; zij waren echter van deze te onderscheiden aan de klank en eene zekere dikte op het punt, waar ze geplet waren.

Het behandelde der voorgestelde begrooting van de enkel Provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven van dit gewest (waarbij zoowel, als bij het voorschrift en het voorstellen zelve een der eerste regelen van Staathuishoudkunde werd geschonden, door eerst voor te dragen en aan te nemen wat geheven zal worden, en daarna wat *noodzakelijk* blijkt als uitgaven) heeft verschil van gevoelen doen ontstaan over het al of niet behouden van art. 5, Hoofdstuk VIII, der uitgaven, betrekkelijk de vierhonderd gulden voor de kosten van het Provinciaal Collegie van Toezigt.

Vroeger, en wel ten vorigen jare in de *Drentsche Courant* van 20 Julij no. 58, heb ik ook dien post reeds aangeduid onder degenen, welke niet op zoodanige begrooting te huis behoorden. De grond tot deze bewering was niet gelegen in het niet nuttige, of onnoodige dier uitgave, maar daarin, dat de bestrijding van deze diende plaats te hebben door 's Rijks kas. Even toch als alle de overige posten, die toen door mij zijn opgenoemd, van de Provinciale begrooting zijn verdwenen, even zoo had deze daarop niet meer moeten voorkomen, maar gesteld zijn ten laste van het Rijk. Bij elke uitgave, die wordt voorgesteld, dient ieder Lid der Provinciale Staten, eer hij dezelve toestaat, zich de vraag te beantwoorden, of zij aan de Provincie als zoodanig en op zich zelve zal baten, en is dit het geval niet, dan behoort de uitgave stellig door anderen, hetzij particulieren, hetzij gemeenten, hetzij door het Rijk te geschieden.

De uitgaven voor de Eeredienst en wat daarvoor benoodigd is, behoort, volgens de bestaande orde van zaken, bij het Rijk, en dit moet deze bestrijden, even als alle andere uitgaven, welke men vroeger zoo mildelijk, hoewel ten onregte, ten laste der provinciale fondsen meende te kunnen brengen.

Het is dus niet te verwonderen, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken op dezen post is teruggekomen.

Het onderscheid, dat tusschen de zaken van algemeen

of rijks-, van provinciaal-, van gemeentelijk- en die van particulier-belang bestaat, wordt nog te weinig in het oog gehouden en bij het behandelen van zaken niet genoeg op den voorgrond gesteld. Ware dit meer het geval, men zou den zooeven vermelden post, even als andere op deze en meerdere Provinciale begrootingen niet zien voorgedragen, en hier aangenomen, ginds verworpen.

Verblijdend echter is het verschijnsel, dat van die begrootingen reeds vele posten in uitgave zijn verdwenen, welker bestrijding elders te huis behoorde. Men bedenke toch meer en meer, dat het niet opgaat, zich voor te spiegelen, dat het onverschillig zou zijn, welke magt in de uitgave voorziet, als zij maar tot nut moge strekken. Ware dit zoo, dan zou Rijks- en Provinciaal bestuur overtollig worden, en was Gemeentebestuur, of omgekeerd, genoegzaam. Doch omdat deze orde van zaken niet bestaanbaar is bevonden, dient elke magt zich op haar terrein te blijven bewegen, wil men het *geheel* niet in disharmonie brengen; waartoe, zoo als men mij wel zal willen toestemmen, de onderscheidene magten dan ook niet zijn daargesteld.

Assen, 19, 11, 50. W. GOEDKOOP.

Het onderstaande is ons met verzoek om plaatsing toegezonden; hebbende de inzender zich voor de waarheid daarvan verantwoordelijk gesteld:

Als een staaltje van getrouwe pligtsbetrachting kunnen wij het navolgende melden: De heer *W*...... te Havelte, dezer dagen ongelukkig geworden zijnde, schreef op donderdag den 7 dezer daarover eenen brief aan zijnen broeder te Hoogeveen. Die brief werd op het postkantoor te Meppel gestempeld, met het merk „*na posttijd*" en overigens naar behooren verzonden. Aan het hulp-postkantoor te Hoogeveen was men minder expéditief, althans de brief is niet voor den morgen van maandag den 11, en dus op den vijfden dag na de dagteekening aan het adres bezorgd. — Een paar dagen te voren kwam een kennis van den belanghebbende aan het hulp-postkantoor, ziet daar den brief liggen, en zegt zulks aan den heer *W*...... alhier, die dus door achteloosheid gedurende eenige dagen in eene angstige onzekerheid omtrent het lot van zijnen broeder verkeerde. — Worden de belangen van de ingezetenen zoo weinig geteld?

Hoogeveen. † † †

Longziekte.

In vele Provinciën worden strenge maatregelen genomen tegen het verspreiden der heerschende longziekte; sommigen daarvan zijn hoogst nuttig en doelmatig, andere daarentegen ten eenen male ongeschikt, uiterst lastig ja zelfs nadeelig, aangezien dezelve niet zelden aanleiding geven tot velerlei lage handelingen, knoeijerij, afzetterij enz., maar bovenal den veehandel verregaande bemoeijelijken, hetgeen door de ondervinding dagelijks maar al te zeer wordt bevestigd en waarvan het volgende mede ten bewijze kan strekken. Op de jl. gehouden Nietapper markt was een aanzienlijk aantal runderen aangekocht, met het doel, om den *volgenden dag* op de markt te Leeuwarden wederom te koop te worden gepresenteerd. Bedoeld vee moest, alvorens de Provincie Groningen te kunnen worden doorgevoerd, op de Nietap door den heer *Billroth*, Veearts te Noordhorn, worden onderzocht; ZEd. liet zich evenwel een weinigje lang wachten; want, ofschoon men hem reeds des middags te twee uren met ongeduld verwachtte, arriveerde ZEd. eerst des avonds te half zes. De bitter teleurgestelde en vreesselijk verontwaardigde kooplieden was het inmiddels te laat geworden, om op de markt te Leeuwarden te kunnen komen. Ofschoon nu, zeg ik, deze maatregelen bestaan, laat men evenwel toe en is men dezer dagen ijverig bezig, geheele kudden zoogenoemde Friesche kalveren uit Friesland te halen, op daartoe opzettelijk in Groningen en Drenthe gehouden en nog te houden boeldagen te verhandelen en heinde en ver te verspreiden. Geschikter middel ter verspreiding der heerschende longziekte zal er hoogst waarschijnlijk wel niet bestaan. In Friesland toch heerscht die geduchte ziekte gedurende verscheiden jaren, is thans bijna door de geheele Provincie verspreid, eischt dagelijks hare slagtoffers, en, niettegenstaande er in den laatsten tijd meer dan 800 stuks op hoog gezag zijn afgemaakt, blijft de smetstof bestaan en de ziekte onverminderd voortwoeden. Maar zal men mij tegenwerpen *dat* vee wordt bij den uit- en invoer naauwkeurig door deskundigen onderzocht. 't Is waar, een zoodanig onderzoek is nuttig en noodzakelijk; maar het is ook waar, dat de onderwerpelijke ziekte bij het rundvee kan bestaan, ja niet zelden belangrijke vorderingen kan hebben gemaakt, zonder dat zulks door eenig ziekte-verschijnsel wordt te kennen gegeven. Er kan alzoo een zeker getal runderen worden ingevoerd, onder welke zich één of meer bevinden, die meer of minder door de ziekte zijn aangetast, waarvan het bestaan echter, bij het gemis aan voldoende ziekteverschijnselen, zelfs bij het gestrengst en naauwkeurigst onderzoek aan den scherpsten veeartsenijkundigen blik ontsnapt; zulk vee wordt nu onverhinderd binnengevoerd; ik meen mij wel te herinneren dat de longziekte verleden jaar in de Provincie Groningen door Friesche kalveren is ingevoerd geworden. Ik heb gemeend het veehoudend publiek op de boven vermelde omstandigheden oplettend te moeten maken, en hun te waarschuwen tegen eene handelwijze, die de schromelijkste gevolgen kan na zich slepen; ik bedoel het aankoopen van vee, afkomstig van besmette stallen, waaronder voorzeker op dit oogenblik behooren gerekend te worden de zoogenaamde Friesche kalveren. Veehouders, welke intusschen reeds zoodanig vee hebben gekocht of voornemens zijn te koopen, zoude ik aanbevelen, hetzelve gedurende eenigen tijd afzonderlijk te stallen en te verzorgen. *N. N.*

Vervolg van de Levensschets *van den Heer* L. S. G. Graaf VAN HEIDEN.

Na in 1826 eene divisie van het Russisch evolutie eskader te hebben gekommandeerd, werd den Schout bij Nacht *van Heiden* het bevel opgedragen over de vloot, bestemd naar de Middellandsche Zee en om gezamentlijk met de Engelsche en Fransche vloten de onafhankelijkheid van Griekenland te bevestigen, en tot de beteugeling van den moorddadigen oorlog tusschen de Grieken en Turken tusschen beide te treden. Den 8 Augustus 1826 van Portsmouth uitgezeild, kwam de Russische vloot na den 13 September Palermo en den 22 Messina te hebben aangedaan, den 1 October te Zante, alwaar dezelve zich vereenigde met de Engelsche en Fransche vloten, onder bevel van de Admiralen Sir *Edward Codrington* en *de Rignij*, terwijl aan den Engelschen Admiraal, als oudste in jaren, het opperbevel over de vereenigde scheepsmagt werd opgedragen.

Weinige dagen daarna den 8 October had de beroemde zeeslag van Navarino plaats, als een der belangrijkste zeegevechten in de geschiedenis opgeteekend, en waarbij de Turksch-Egyptische vloot, in de baai van Navarino en gedekt door de geduchte batterijen dier vesting, ten eenemale werd vernield.

De Graaf *van Heiden*, bij vroegere gevechten meermalen gewond, en die geen oogenblik gedurende het gevecht het achterdek van het Admiraalschip *de Azof* verliet, bleef op eene schier ongeloofelijke wijze, ongekwetst; in zijne kajuit, onder hem, werden 5 man gedood en 6 gewond, vlak voor hem, op het halfdek, 4 gedood en 8 gewond, en bijna op hetzelfde oogenblik de tafel, waarvoor de Schout bij Nacht de loop van het gevecht opteekende, om zijne orders dien ten gevolge uit te geven, door eenen kanonskogel verbrijzeld. Zonder zich in het minst te verzetten, riep de Graaf *van Heiden* koelbloedig den overgeblevenen schildwacht toe (de andere was door den kogel getroffen) „haal spoedig een ander tafeltje uit de kajuit," aan welken last dadelijk voldaan zijnde, de Schout bij Nacht zijne papieren, voor zoo verre niet verloren, herzamelde en zijne plaats ongedeerd tot aan het einde des gevechts bleef behouden. De dapperheid en edele houding van den Heer *van Heiden* werd door vriend en vijand erkend en het meest afdoend bewijs daarvoor werd gevonden in het officieel rapport van den zeeslag ingediend aan den Koning van Engeland, door den Engelschen Admiraal waarin deze zegt, dat hij onder de meest grootsche gebeurtenissen in zijne militaire loopbaan rangschikt, de eer te hebben genooten, van een' held als *van Heiden*, hoewel voor korten tijd, onder zijne orders te hebben gehad. Na de behaalde zege keerde de Schout bij Nacht met zijne vreesselijk gehavende schepen naar Malta terug, ten einde aldaar de geledene schade te herstellen. Kort na dezen gewigtigen zeeslag werd onze Schout bij Nacht tot Vice-Admiraal bevorderd en behalven met de Grootkruizen der Engelsche Bath-order en van den Heiligen *Lodewijk* van Frankrijk, met het Grootkruis der St. *George*-orde van Rusland begiftigd; welke laatste Orde, volgens hare statuten, slechts in zeer zeldzame gevallen mag worden gegeven, zoodat thans voor zoo verre wij meenen te weten, sedert den dood van Koning *Willem II* alleen de Vorst *Paskewitz* en de Admiraal *Codrington* met het Grootkruis dier Orde prijken. Na gedurende bijna vier jaren in de wateren van den Turkschen Archipel te hebben vertoefd, en bij verschillende gelegenheden diplomatieke onderhandelingen met *Ibrahim Pacha*, den zoon van den Egyptischen Onderkoning, te hebben gehouden, die den Russischen Vice-Admiraal persoonlijk hoogachtte en op wien deze veel vermogt, werd de Russische vloot naar Rusland teruggeroepen en de Vice Admiraal *van Heiden* door den Keizer tot Opperbevelhebber der Russische vloten en militaire Gouverneur van Cronstadt benoemd, in welke betrekking hij tot 1833 diende, als wanneer hij tot Admiraal bevorderd met het gewigtig militair commando der stad en haven van Reval werd belast; eene betrekking, die den Admiraal na zoo vele in het Oostersche klimaat doorgestane vermoeijenissen, in zekere mate tot rust bragt.

Sedert werd nu onze groote zeeheld met bijna alle meest beroemde eereteekenen in Europa begiftigd, en hem successivelijk onder meer andere de Grootkruizen van den

Olyphant, de Poolster, de Guelphen Orde, de Zwarte Adelaar van Pruissen, de Orde van St. *Stanislas*, van St. *Alexander Newsky*, de Grieksche van den VERLOSSER, de Spaansche en Portugeesche Ordens, en de Nederlandsche van de *Willems*-Orde en den Nederlandschen Leeuw, geschonken.

De Admiraal was hoog geacht en bemind bij allen, die hem kenden; de geringere volksklasse en de armen in Cronstadt en in Reval noemden hem hun' vader, en toen bij de eerste verschijning der cholera te Cronstadt de bijgeloovige menigte met oproer dreigde, was de bloote verschijning van den Admiraal geheel alleen, en zonder Adjudant, voldoende om allen te bedaren. Even als vroeger de pestkranken in de Middellandsche Zee, bezocht de Graaf *van Heiden* dikwerf driemaal daags de cholera hospitalen, en onderhield zich met de gevaarlijkste zieken. Hij bleef echter voortdurend door eene hoogere hand beveiligd en mogt zich bestendig in het genot eener krachtige gezondheid verblijden. Slechts twee malen sedert 1795 bezocht de Admiraal het hem steeds zoo dierbaar Vaderland, het laatst in 1832. Het valt moeijelijk de aandoening te schetsen, die den Admiraal beving, toen hij zijne geboorteplaats Zuidlaren weder zag, en de plaatsen bezocht, die hem aan de eerste 17 jaren zijner jeugd herinnerden, die hij bij afwisseling in het ouderlijk huis doorbragt. Even zwaar zoude het vallen, de ontmoeting mede te deelen tusschen den Graaf *van Heiden* en Koning *Willem* den Eersten, dien hij te 's Gravenhage voor het eerst, sedert diens vertrek naar Engeland, terug zag. Achtereenvolgende bezocht de Admiraal de belangrijkste plaatsen van Nederland, waartoe van Koningswege eene gewapende stoomboot ter zijner beschikking gesteld was, en mogt hij bij het wederzien van zoo vele vrienden en bekenden, gelijk hij meermalen sedert zijn verblijf in zijn Vaderland gezegd heeft, zulks als een der gelukkigste tijdperken zijns levens aanmerken. Bij alle de voorregten en onderscheidingen, welke den Admiraal schier onafgebroken gedurende zijn geheele leven te beurt vielen, bij alle de genoegens, die zijn huisselijke kring en het voortreffelijk gedrag zijner kinderen hem steeds schonken, betuigde hij bij herhaling en met diepe gevoeligheid, dat de eenige schaduwzijde aan zijn aardsch geluk werd aangebragt door de gedachte, van zijn Vaderland te hebben moeten verlaten, en waarbij hij dan steeds den wensch uitte, dat het over hem mogt zijn besloten, op Nederlandschen bodem zijne laatste levensdagen te mogen slijten en bij de assche zijner ouders en bloedverwanten te mogen rusten. Het vaderlandsch gevoel van den Graaf gaf zich lucht, zoo dikwerf Hollandsche schepen de haven van Reval bezochten.

De Admiraal paarde aan warme Godsdienstzin en Christelijken wandel, de meest mogelijke opregtheid, waarheidsliefde, nederigheid en huisselijke deugden. Hooggeacht en bemind bij de aanzienlijken, was hij de vriend van armen en hulpbehoevenden. Van de zeven kinderen van den Admiraal is de oudste zoon, naauwelijks 42 jaren oud, Schout bij Nacht en eerste Vleugel-Adjudant des Keizers, en de derde zoon, 28 jaren oud, Majoor bij den staf van den Generaal *Worontzof*, Opperbevelhebber van het leger in den Caucasus. Beide deze Officieren hebben zich in verschillende veldtogten der Russen op de meest roemrijke wijze onderscheiden. De tweede zoon van den Graaf *van Heiden* bekleedt eene aanzienlijke burgerlijke betrekking nabij Moscou.

De Admiraal *van Heiden* overleed te Reval, den 17 October j.l., aan de gevolgen van waterzucht, na eene ziekte van slechts zes dagen.

Correspondentie.

Tot ons leedwezen hebben wij op nieuw wegens volslagen plaatsgebrek het stuk uit Coevorden over de scheuring in de Israëlitische gemeente aldaar tot een volgend n°. moeten terugzetten.

Heden beviel voorspoedig van een zoon mijne geliefde echtgenoote *H. la Coste.*

Smilde, 21 *Nov.* 1850. H. HUBENET.

Eenige kennisgeving.

Getrouwd:

MR. J. HENDK. VAN ENGELEN

en

M. C. WILD,

Wed. wijlen den Wel Edelen Heer

G. VERRIJN STUART

Med. Doct.

Zwolle, *den* 16 *November* 1850.

BURGEMEESTER en ASSESSOREN de Gemeente EMMEN, brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de inschrijving in de leening van *ƒ* 2000, het bedrag der eerste storting van de door deze gemeente genomene tien aandeelen, ieder van duizend guldens, in de Drentsche Kanaal Maatschappij, tegen eene rente van *vier en een half ten honderd* wordt opengesteld; dat volgens goedgekeurd plan van geldleening dezer gemeente ieder aandeel groot is *ƒ* 500; dat de inschrijving kan geschieden ten kantore van den Gemeente-Ontvanger te Emmen, alwaar het plan van geldleening, behalve ten Gemeente-huize ter inzage zal voorliggen; dat het bedrag der inschrijving in eens ten kantore van den Gemeente-Ontvanger aldaar moet worden gestort. *Burgemeester en Assessoren voorn.*

Emmen, *De Burgemeester tevens Secretaris*,

18 *Nov.* 1850. L. OLDENHUIS TONCKENS.

De Assessor,

J. SCHIRRING.

Ten verzoeke van Mr. *L. Oldendenhuis Gratama*, Executeur Testamentair in den boedel en nalatenschap van wijlen Ds. *Brouwer* en handelende voor de erven van dien Heer, zullen op dingsdag den 26 Nov. e.k., 's morgens elf uur, ten huize van *Rebbers* te Rolde, worden verkocht **DRIE AKKERS** op den Esch te Rolde, zijnde de Kruis-akker, de Winkelkamp en het Lijnstukje.

Assen, H. H. VAN LIER,

21 *November* 1850. *Notaris.*

Publieke Verkoop.

Op vrijdag den 29 November 1850, des voormiddags 10 uren te beginnen, ten huize van *Geert Geerts Dijkman* te Ruinerwold, ten overstaan van den Notaris Mr. *G. L. Kniphorst*, van plus minus 100 stuks, waaronder eenige zware, **EIKENBOOMEN**, mitsgaders eenige **ESSCHENBOOMEN**, alsmede een perceel **WEEKHOUT**, alles staande op het Erve van den Verkooper in de zoogenaamde Kale Kluft te Ruinerwold, alwaar de perceelen, behoorlijk genummerd, van af Maandag den 25 November, door een ieder kunnen worden bezigtigd.

De erven *Haak* zijn voornemens op nader te bepalen tijd te verkoopen: een **HUIS** en **HOF** aan de Kruisstraat en een **HOF** aan den Groninger straatweg, te Assen.

Voor een zeer billijken prijs UIT DE HAND TE HUUR, om op 1°. Mei 1851 te aanvaarden: Eene **HEERENBEHUIZINGE** en **TUIN**, aan den Singel te Assen, waarin zich bevinden zes Boneden- en drie Bovenkamers, ruime Keuken, Kelder, Regenbak, Pomp, Mangelkamer en berging voor brand, te bevragen bij Mr. H. J. L. VAN DER WIJCK.

Assen, *den* 14 *November* 1850.

LOTERIJ, 5. kl. 5.—7. lijst: n. 2619, 13419 en 15924 elk *ƒ* 1000; n. 11235, 18353 en 8289 elk *ƒ* 400; n. 751, 19507, 16098, 8243, 6431, 6311, 1054 en 1082 elk *ƒ* 200.

Coevorden, 18 *Nov.* Rogge *ƒ* 6.00. Boekweit *ƒ* 5.00; Boter ned. pond *ƒ* 0.50. Zetting: 6 p. roggebrood *ƒ* 0.47.

Hoogeveen, 19 *Nov.* Rogge *ƒ* 6.20. Boekweit *ƒ* 4.90. Haver *ƒ* „ . „. Boter n. pond *ƒ* 0.50. Honig n. pond *ƒ* 0.34.

Ter markt aangeb.: 66 mudden rogge; 98 m. boekweit. 0 m. haver; 400 p. boter; 500 p. honig. Zetting: 6 p. roggeb. *ƒ* 0.48.

Assen, 21 *Nov.* Rogge *ƒ* 6.00 a *ƒ* 5.70. Boekweit *ƒ* 5.50 a *ƒ* 5.00. Aardapp. *ƒ* 1.70 a *ƒ* 1.25. Boter n.p. *ƒ* 0.60 a *ƒ* 0.55. Stroo 100 n. p. *ƒ* 2.60.

Aantal: 220 mud Rogge; 130 mud Boekweit; 140 mud Aardapp.; 321 n. pond Boter; 0 n. pond Hooi; 4000 n. pond Stroo; 110 Wagens. Zetting: 6 p. roggebrood *ƒ* 0.49.

Groningen, 19 *Nov.* Tarwe *ƒ* 7.50 a *ƒ* 6.00. Rogge *ƒ* „ . „; nieuwe *ƒ* 5.55 a *ƒ* 6.15. Boekweit, zand *ƒ* 5.40 a *ƒ* 5.85, veen *ƒ* 5.25 a *ƒ* 5.55. Garst *ƒ* 3.85 a *ƒ* 4.45, nieuwe zomer *ƒ* 3.75 a *ƒ* 4.35, knobbe *ƒ* 4.40 a *ƒ* 4.70. Dikke haver *ƒ* 2.60 a *ƒ* 3.15. Voerhaver *ƒ* 2.40 a *ƒ* 2.85. Paardeboonen *ƒ* 4.75 a *ƒ* 5.25. Koolzaad *ƒ* 9.25 a *ƒ* 11.00. Gort grove *ƒ* 7.25 a *ƒ* 7.75, parel 100 ned. pond. *ƒ* 10.00 a *ƒ* 11.50. Raapolie per vat *ƒ* 35.00. Boter ¼ ton *ƒ* 23.50.

Steenwijk, 18 *Nov.* Rogge *ƒ* 5.75 a *ƒ* 6.10. Haver *ƒ* 3.30 a *ƒ* 3.55. Boter ⅛ vat *ƒ* 13.00.

Oldemarkt, 16 *Nov.* Boter ⅛ vat *ƒ* 14.00 a *ƒ* 14.25.

Amsterdam, 20 *Nov.* Werk. Sch. 2½ pct, 54 9/16 a 54¾; dito 3 pct 64 1/16 a 64⅜; Werk. Sch. 4 pct 84⅞ a 85.

Te *Assen*, VAN GORCUM EN COMP., Provinciale Drukkers.